

Collegial=Lidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 49. Den 8 December 1798.

Forgivninger.

Den 28 Nov. d. A. er det ved kongelig Resolution bestemt: at Værn under een Strangs Fikshed pr. Pd., maa ansættes til 2 Sk. Pundet i Indførsels-Told, og $\frac{1}{2}$ Sk. Pundet i Transit-Told, uden Forskiel, enten det er bleget eller ubleget.

Under 9 Nov. sidstleden er igjennem det tydske Cancellie udgivet en Forordning for Hertugdømmerne Schlesvig og Holsteen, Herstabet Pinneberg, Grevskabet Rantzau og Staden Altona, om Fraværendes Ret i Henseende til saavel deres efterladte, som den efter deres Vortgang dem tilfaldne Formue, samt angaaende Øvrighedernes Embeds-Pligter i denne Henseende. Denne Forordnings væsentlige Indhold er følgende:

- 1) Den Øvrigheden paaliggende Pligt, at sørge for dem af Fraværende efterladte Formues Bevarelse, har et Sted, førend den Fraværendes Opholdssted er ubekendt,

kjendt, eller han ei, i Henseende til sin Formues Forvaltning, har truffet de fornødne Anstalter eller dertil befikket nogen Fuldmægtig.

Er dette skeet af ham, blander Overigheden sig ei i hans Anliggender, førend de af ham trufne Foranstaltninger ophøre, eller hans Formue bliver ilde forvaltet, den Befuldmægtigede daer, opsiges Fuldmagten, eller geraader i saadanne Omstændigheder, hvilke formodentligen vilde bevæge den Fraværende til at tage Fuldmagten tilbage. I flige Tilfælde maa ham bestikkes en Formynders eller Kurators, hans Formue, overensstemmende med Formynders-Lovene og Foranstaltningerne, forvaltes, og derfor aflægges Regnskab; dog maa derved ingen, der formedelt et forhaanden værende Fælledekab besinder sig i lovlig Medbesiddelse af den Fraværendes Eiendomme, derudi ved Forsegling forstyrres. Har en Fraværende ved sin Vortgang haft Formyndere, maa dette Formynderskab, hans paafølgte Myndighed uagtet, af Overigheden forlanges. Overhovedet maa Formynderskabet, i berørte Tilfælde, vedvare, indtil den forvaltede Formue lovligen kan overdrages enten den Fraværende selv, eller hans Arvinger.

- 2) Naar en Fraværende, hvis Opholdssted er ubekendt, har tilbagelagt sit halvfjerdsindstyvende Aar, udstædes til ham og hans ubekjendte Arvinger, et Proklama med en Termin af 12 Uger, og bekjendtgjor-

res i tre Tidenber. Skeer der, efter dette Proklama, ingen, eller ei behørigen gotgjorte, Angivelser, erklæres han ved Dom for død.

Hans i Landet værende Formue bliver til hans bekjendte og behørigen legitimerede Arvinger overdraget til Eiendom, under den eneste Betingelse, at de maae give den for Død erklærede, om han dog igjen fulde indfinde sig, hans fornødne Underholdning, saavidt den arvede Formue tilstrækker, og i al Fald i det mindste dens fulde Renter og Indkomster. Ere saadanne ei forhaanden, opbevares Formuen endnu et Aar, og da tilkjendes Fiskus.

Deeltagelsen i Efterladenskabet retter sig i disse Tilfælde efter den Tid af det 7ode Aar, paa hvilken Dødserklæringen grunder sig, og som i samme udtrykeligen maa fastsættes.

- 3) Fra den i foregaaende 2 s foreskrevne Regel maa dog gjøres Undtagelse i det Tilfælde, naar, ved det 7ode Aars Fuldendelse, endnu ei fulde ti Aar ere forløbne, siden den Fraværendes Vortgang, eller den sidste om hans Liv indløbne Esterretning. Det besalede Proklama kan da vel udstædes, men med Dødserklæringen maa bies til dette taaarige Tidsrums Forløb, hvis sidste Dag i samme maa bestemmes og ansees som den Fraværendes Dødsdag, efter hvilken Arvesøgen retter sig.

Enhver der vil arve efter en Fraværende, skal være pligtig til, under Vres og gode Navns Tab, at angive, om og hvilke Efterretninger han fra ham selv eller andre har erholdt om hans Liv, og angaaende hans Formue gjorde Foranstaltninger. Hvo som desuagtet fordølger slige Efterretninger, taber den ham ellers tilkommende Arv, og maa erstatte alle af hans Fordølgelse fulgte Tab, og skal tillige straffes efter Eeds-Forordningens og Kriminel-Rettens For-
skrift.

- 4) Under den forhen nævnede en Fraværendes Formue, ere og at forstaae Arv, hvilke han allerede har tiltraadt.

Men tilfalder en Fraværende, hvis Ophold er ubekjendt, en Arv eller Arvedeel, skal inden sex Uger, med hans Benævnelse, eller, hvis ogsaa hans Navn er ubekjendt, kjendelig Betegnelse, et Proklama af forhennævnedes Art udstædes; men det ham Tilfaldne tages under Formynderskab eller Kuratell. Dette Formynderskab eller Kuratell vedvarer, dersom ingen mælder eller tilbørligt legitimerer sig, til hans; efter ovennævnte Bestemmelser, indtrædende Dødserklæring eller Arv. Altid maa dog ved denne, naar ei Arvesfaldet og det halvfjærdstindstyvende Aars Fuldbærelse indtræffe sammen i eet Aar, et nyt Proklama udstædes.

5) Da

5) Da i Følge saadant en Fraværendes Formue kun besiddes i hans Navn, kan denne Besiddelse ei foranledige nogen Hævd mod ham. Dog skulde de nærmeste af hans i Landet værende formodentlige Arvinger, i de Tilfælde, i hvilke en saadan Formues Forvaltning ved Formyndere indtræder, være besejdede til at forlange dens Udleverelse, efter det derover forfærdigende Inventarium, naar de, under Forvaltningens Jurisdiktion, for denne Formues Tilbageleverelse, med samt de deraf hævede Indkomster, Fordele og Renter, kunne stille tilstrækkelig Sikkerhed, isald saadant maatte afstaaes enten til den Fraværende selv, eller de dem foregaaende Arvinger efter ham. Hvorimod i saadant Fald skal gøtgjøres dem, ei alene de til Nøvendighed og Gavn gjorte Bekostninger, men og, i Overeensstemmelse med Formynder. Forordningen, billige Administrations-Omkostninger.

I Øvrigt skal af den Fraværendes Formue tilbørligen sørges for hans efterladte Børn, og overhovedet for dem, som han er Underholdning, Opdragelse og Understøttelse skyldig.

6) Naar en Af døds Arvinger ere bekjendte, men ei tilstede, skal Øvrigheden, saameget muligt, erkjendige sig om dem. Og dersom den veed eller erfarer deres Opholdssted, den være inden- eller uden-lands, skal den for det første blot skride til Forsegling og de nødvendigste provisoriske Anstalter, og meddele de fraværende

rende Arvinger den, til at iagttage deres Ret, fornødne Efterretning og Anviisning, og derpaa vente en Tid af 6, eller om de ere udenlands, 12 Uger, før end den gaaer til Verts med andre Rets-Forholdsregler eller Proklamas Udstedelse. I dette Proklama skal enhver forsømmelig fraværende udtrykkeligen nævnes, og samme har, om han ei angiver sig, Præklauson til Følge.

Ørigheden maa være bereed paa, behørigen at kunne dokumentere disse Forskrifters Iagttagelse. I Forsømmelses-Tilfælde skal den ei alene erstatte den ved dens Forsømmelse forarsagede Skade, og have forspildt alle af dens urigtigt foretagne Rets-Handling faldne Gebyrer, men og desuden, efter Omstændighederne, underkastes lovlig Straf.

- 7) Disse Forskrifter skulle iagttages uden Forskjel, i hvad Slags Arv der end tales om, og træde i Stedet for Forordningerne af 2 Aug. 1737 og 31 Oktb. 1740, og disses Deklaration af 23 Marts 1750, som og de under 11 Oktbr. 1774 og 30 Novbr. 1775 fra Overdikasterierne udgangne Foranstaltninger, hvilke samtlige de have. Dog skal det i Henseende til al, Arvingerne mod Kaution alt udleveret, Arv, have sit Forblivende ved de i denne Henseende trufne Forholdsregler og eengang erhvervede Rettigheder, i Overeensfæmmelse med ovennævnte Forordninger.

- 8) I de egne Tilfælde, da en Graværende, med Hensyn paa forhaanden værende Beviser eller til moralsk Bished sigende Formodningsgrunde om hans Død, før sit 70de Aar erklæres død, skal hans Dødserklæring for Fremtiden alene kunne stee af Overdikasteriet eller med dets indhentende Bevilling, for at al mulig Forsigtighed kan iagttages.

Skulde han imidlertid dog igjen indfinde sig, maa han betragte det Skeete som et Tilfælde, han ei kan holde sig til Nogen for. Kun gjelde og i dette Fald, i Henseende til fornøden Underholdning, de ovenfor i 2 s nævnede Fordringer.

- 9) Forresten har det sit Forblivende derved, at, naar overalt intet er bekjendt om en Afdøds levende Arvinger, bekjendtgjøres Dødsfaldet ved et Proklama, og, naar efter den bestemte Tolv-Ugers-Termin ingen mælder eller tilbørligt legitimerer sig som retmæssig Arving, bevares Massen endnu et Aar, til Beste for de ubekjendte Arvinger, for at de kunne undskylde og indhente det Forsømte, i Mangel deraf til dømmes den Fiskus.

Ligeledes er, under 16 Nov. d. A., igjennem det tydske Cancellie udgiven en Forordning angaaende Afkæffelsen af Gjænkjøbs Ret (jus retractus) for Hertugdømmet Schlesvig. Dens væsentlige Indhold er, at saadan Gjænkjøbs Ret, hvad enten den udledes af Slægt-

Slægtkab, Naboskab, Medeiendom, Pantfættelse, Gjeldsforkrivnings-Breve, Rente-Rettigheder eller andre Aarsager, for Fremtiden ingensteds i Hertugdømmet Schlesvig maa gjælde, men alt, hvad i denne Henseende i Lovene er foreskrevet, eller har været Skik og Brug, der skal være ophævet, følgerigen ingen didhørende Klage videre antages.

Dog er under denne Forordning ikke indbegrebet de paa udtrykkelige Foreninger eller Testament-Bestemmelser grundede Gjæntjæbs Rettigheder.

Ligesaa lidet udstrækker den sig til de, ved dens Beskjendtgjørelse, allerede for Retten indstævnedes Gjæntjæbs Paaastande, i Henseende til hvilke den hidtil værende Lovgivning i alle Stykker, saavel hvad Retten, som Fremgangsmaaden angaaer, maa følges.

Blandede Efterretninger.

Den 1 Decbr. har Cancelliet tilskrevet Stiftamtmanden over Ribe Stift, at foranstalte Skomagermester J. E. Bergmann af Varde justitialiter tiltalt for hans ulovlige Forhold imod Øvrigheden, ved en over ham affagt Doms Eksekution.

J Anledning af den i Høiesteret affagde og i Collegial-Tidenden No. 47 indførte Dom over Arrestanten Michael Brabrandt, er Kongens Foged indkommen til Cancelliet med en Forespørgsel, hvori han i Henseende
til

til den Deel af Dommen, hvorved Arrestanten tilfindes at miste sin Fred, yttre, at det maaskee kunde ansees problematisk, om Brabrandt, efterat Høiesterets-Dom var bleven ham forkyndt, skulde sættes paa fri Fod, og tillades, uden Bevogtning, at gaae hvor han vilde, naar han alene inden 24 Timer var ude af Riget; Kongens Foged begjærer derfor Forholds-Ordre, i Hensigt til bemældte Doms Fuldbyrkelse.

Cancelliet sandt fornødent, besangaaende at indhente Betænkning fra de Tilforordnede i Høiesteret, som bleve i det Væsentlige tilfrevne saaledes: "Af hofsfølgende Promemoria fra Kongens Foged, vil det behageligen erfares, at han forespørger:

Om M. Brabrandt, der er dømt til at miste sin Fred, skal løslades af sin Arrest, og sættes paa fri Fod, naar Høiesterets-Dom er bleven ham forkyndt, og derefter selv besørge sin Reise udaf Landet, eller om han, uden at sættes i Frihed, bør af Justitien føres til Grændserne paa det Offentliges Bekostning?

Under de Omstændigheder, der forekomme i denne Sag, finder Cancelliet det billigt, at Ersekutor ikke nægtes Veiledning og Forholdsregel. Derved forebygges ogsaa al Anledning til ny Proces for Høiesteret om Ersekutionen, hvilken den Skyldige uden Tvivl vilde paaanfe, hvordan den end blev decideret af Kongens Foged, for derved at forhale Dommens Virkning.

Dette

Dette Kollegii Mening er korteligen følgende:
 Naar danske Lov, i dens 1—24—16, paalægger den
 Fredløse, at rømme Kongens Riger og Lande,
 uden at tilstaae ham anden Hjælp dertil, end sine egne
 Evner, synes det at være i den Forudsætning:

a) at den Paagjeldende ikke er i Fængsel,
 og b) at han har saa megen Formue, at han, ved Hjælp
 deraf, selv kan besordre sin Reise, og komme ud
 af Landet, inden den forestrevne Tid, nemlig
 Dagsrum og Nattefrist.

Grundene for disse Slutninger ere:

- 1) at ligesom dette Lovsted ikke taler om Løsladelse af
 Fængsel, saa synes det ei heller overensstemmende
 med god Lovgivnings Princip, at et Menneske, som
 personligen var hæftet og holdt under Bevogtning,
 saalænge Sagen imod ham blev ført, fordi han hav-
 de forstyrret Borger-Samfundets Fred og den offent-
 lige Rolighed, skulde, forinden han rømmede Landet,
 igjen sættes paa fri Fod, og derved gives Leilighed
 til at stifte Uordener;
- 2) det vilde være høist uretfærdigt, at Loven skulde sæt-
 tre, endog af en straffskyldig Mand, det som var
 ham en naturlig Umulighed at efterkomme.

Hvad Michael Brabrand angaaer, da kan Høie-
 steret, som fuldkommelingen kjender hans Sag, og de
 Forbrydelser, for hvilke han er bleven tiltalt og dømt,
 best paaaffjønne, hvorvidt det kunde tilraades, at løslæ-

de ham af sin Arrest. I øvrigt bør man gjøre den Anmærkning, at han aldeles intet eier, saa at Mennesselighed har opfordret Cancelliet til, at komme hans uskyldige Kone og Børn til Hjelp, med Understøttelse til deres Underholdning i den Tid, han har været arresteret.

Af de benævnte Aarsager holder dette Kollegium for, at Høiesterets Dom over Michael Brabrand bør expederes paa den Maade, at han føres ud af Landet, paa offentlig Bekostning, uden at han først sættes paa fri Fod; men man tænker dog tillige at indstille til Hs. Majestæt, at Kongens Foged maatte, før hans Afreise, lade ham gjøre de fornødne Klæder, indtil for 50 Rdlrs. Værdie, og at han, paa det Sted, hvor han sættes uden for Statens Grændser, udbetales en lige Sum, samt at han, uden nogen Bekostning for sig, føres ud af Landet, og endeligt, at disse Udgifter maae udredes af den kongelige Sigt- og Sagesalds Kasse.

Imidlertid anseer man det for Pligt, herved tjenstligst at udbede sig Betænkning og Raadførsel fra de Herrens Tilforordnede i Høiesteret (om hvis Doms Execution her er Spørgsmaal), for at lægge denne tillige for Hs. Majestæt, paa det at der ikke skulde kunne siges, at nogen dansk Borger var bleven behandlet haardere, end den assagte Doms Mening og Hensigt havde været.

Efterat den forlangte Betænkning fra Høiesteret var indkommen, blev Sagen Hs. Majestæt forestilt, som derpaa under 30 f. M. allernaadigst har besejlet: at bemældte Dom skal, i Overeensstemmelse med Cancelliets Forestilling og den fra de Tilforordnede i Høiesteret afgivne Betænkning, erequeres paa den Naade, at Brabrandt føres ud af Landet paa offentlig Bekostning, uden at han først sættes paa fri Fod, samt at Kongens Foged maa lade ham, forinden hans Afreise, gjøre de fornødne Klæder, indtil for 50 Rdlrs. Værdi, og at ham paa det Sted, hvor han sættes uden for Statens Grændser, udbetales en lige Sum; endeligt, at disse Udgifter maae udredes af den kongelige Sigt- og Sagesalbs-Kasse.

Den Beretning, som Direktionen for Kjøbenhavns Brandforsikring er forpligtet til aarligen at indsende til det danske Cancellie, for derfra at foredrages Hs. Majestæt, men som, formedelst det vidtløftige Arbeid, Erstatningen for Brandskaden ved sidste store Ildbrand 1795 medførte, ei har kunnet gjøres til den sædvanlige Tid, indeholder følgende General-Extrakter af de tvende sidste Aars Regnskaber, nemlig fra 10 Sept. 1795 til 10 Sept. 1796, og fra 10 Sept. 1796 til 10 Sept. 1797.

Aar 1795 d. 10 Septbr. eiede Kassen

i alt 2,010,760 R. 5ß.

Der.

Derimod skyldte den til Erstatning
for Brandskaden d. 5 til 7 Juni

1795 " " " " " " 3,705,575 R. 69½ S.

og havde altsaa en Underbalance

af " " " " " " " " 1,694,815 R. 64½ S.

Nar 1796 d. 10 Sept. eiede Kassen

i alt " " " " " " " " 2,311,877 R. 46 S.

Derimod var dens Gjeld " " 3,889,097 R. 4 S.

og Underbalance altsaa " " 1,577,219 R. 54 S.

Nar 1797 d. 10 Sept. eiede Kassen

i alt " " " " " " " " 2,427,851 R. 63¾ S.

Dens Gjeld var " " " " 3,912,884 R. 80¾ S.

og dens Underbalance " " 1,485,033 R. 17¾ S.

Kassens Indtægt var fra 10 Sept.

1795 til 10 Sept. 1796 " 2,173,786 R. 63½ S.

og dens Udgifter " " " " 1,883,693 R. 70½ S.

Fra 10 Sept. 1796 til 10 Sept.

1797 Indtægt " " " " 1,966,899 R. 60½ S.

Udgift " " " " " " 1,838,423 R. 61½ S.

Kassens Risiko var

d. 10 Sept. 1795 " " 15,640,500 R.

d. 10 Sept. 1796 " " 17,931,000 R.

d. 10 Sept. 1797 " " 20,925,050 R.

Af den kontante Erstatning for oven-

mældte Brandskade " " " " 1,859,743 R. 40½ S.

er deels Kontant, deels ved For-

skud i Obligationer, som uden Op-

sigelse betales i visse Terminer, af-
draget,

fra 10 Sept. 1795 til 10 Sept.

1796 " " " " " " 1,152,112 R. 14½ S

fra 10 Sept. 1796 til 10 Sept.

1797 " " " " " " 397,913 R. 34½ S

Summa 1,550,025 R. 49½ S

og altsaa havde vedkommende

Brandlidte tilgode " " " " 309,717 R. 87¾ S

Af Annuitets-Erstatningens Beløb 1,845,832 R. 29 S

er efter første Trækning, den 27.

Juli 1796, indfriet for " " " " 36,115 R.

Altsaa tilbage 1,809,717 R. 29 S

Af de udstødte Annuitets-Beviser er

kjøbt for Kassens Regning, fra

10 Sept. 1795 til 10 Sept.

1796, for 431,641 R. 56½ S.

og fra 10 Sept. 1796 til 10

Sept. 1797, for 158,028 Rdlr.

48 S., i alt for " " " " 589,670 R. 8½ S

Med en Rabat af 81,876 R. 8 S.

og af bemældte kjøbte Annuiteter

er ved første Trækning udtruffet

for 6495 Rdlr. Endeligen er Be-

holdningen til den nye Fond be-

fundet at være:

d. 10 Sept. 1796 10,922 R. 73 $\frac{3}{4}$ B

og d. 10 Sept. 1797 31,158 R. 4 B

Efterat denne Beretning fra det danske Cancellie har været Hs. Majestæt foredraget, har Høistamme, under 7 s. M., resolveret saaledes: "Ved denne Indberetning findes ikke noget at erindre."

Til Cancelliet er indkommen Forespørgsel: om der ikke burde sættes en Mulkt for de Stevnevidner, der forsømme, at anføre Person, Tid og Sted i deres Paa-tegninger paa Stævninger eller Domme, som de forkynde, eller, som forsømme at sætte deres Signeter under Paa-tegningen, hvilke Mangler ofte forårsage Stævn-ningers Afvisning, Parterne til Skade? I den Anledning har bemældte Kollegium, under 1 December, tilskrevet Amtmanden over Ringkjøbings Amt, at det fortiener, at naar Dommeren har indstrueret Stævnevidnerne saa nøie, som muligt, om deres Pligter, og til desto sikkrere Veiledning giver dem Formular til Paa-tegningerne, i Overensstemmelse med Forordningen af 3 Juni 1796, kunne de ikke tage Feil; og dersom dedesuagtet skulde forsætliggen eller af Forsømmelse spilde nogen sit Stevnemaal, da bør de dømmes til at oprette den Skadelidende sit Tab, og tillige af Dommeren tilpligtes at bøde fra 1 til 10 Rdlr. til Cognets Fattige.

Befors

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 30 Novbr. er Sognepræsten for Thilstrup og Fugelslev Menigheder i Aarhus Stift, A. Rühow, konfirmeret til Sognepræst for Næsnaes Menighed i Sjælland, og Kand. Theol. H. Rosdam ligeledes til Sognepræst for bemældte Thilstrup og Fugelslev. Den 5 December er forrige Laugtingskriver, E. D. Vech, udnævnt til Sekretær i Trondhjems Stifts Over-Ret, og J. G. Thaulow ligeledes i Christiansands Stifts Over-Ret.

Under det tydske Cancellie: Den 30 Novber er Kand. Theol. J. S. Dircksen konfirmeret som Præst til Besterhåver i Landskabet Eiderstedt.

Under Generalitetet: Den 30 November ere Premier-Lieutenanterne v. Wihendorff og v. Benndt af Dronningens Liv-Regiment, v. Waltersdorff af Marine-Korpset, v. Lyde og v. Michaelsen af Kongens Regiment, benaandede med Kapitains-Karakterer, og Fændrikkerne v. Rømer og v. Østrup af det sjælandske Jæger-Korps, med Second-Lieutenants Karakterer; Frikorporal H. H. v. Schulz udnævnt til virkelig Fændrik ved Marine-Korpset, i den derfra afgangne Fændrik J. B. de Carpentiers Sted; Kompagni-Kirurg Zahn til Bataljons-Kirurg ved det andet trondhjemske Infanteri-Regiment, og Bataljons-Kirurg Gruner forflyttet fra andet trondhjemske til første trondhjemske Infanteri-Regiment.

Under Finance-Collegium: Den 2 Mai d. A. er E. Liunge og den 28 Novbr. Student E. E. Feilberg befikkede til Kopiister ved Zahl-Kammeret i Kjøbenhavn.

Under General-Toldkammeret: Den 21 Novbr. er Student H. C. Mahler udnævnt til, fra 1 Januari 1799, at være Toldbetjent i Arendal.

Trykfeil.

No. 48. S. 764. L. 8. Virkedommen, læs: Virkedommere.